N. 58 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag den 8 Maart.

De BREDASCHE COURANT *verschijnt gedrukt zes maalen per week en wordt door het geheele Koningrijk, tegen f 6 het jaartaal,* franco per post *verkrijgbaar. Alle inzendingen van bijdragen (die van belangrijken inhoud zullen steeds met dankbaarheid ontvangen worden) geschieden* franco *aan de uitgevers* BROESE & Comp. *Alle Advertentien, op zegel gesteld, worden geplaatst tegen 20 cents per regel.*

NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den Maart.

De Staats Courant maakt heden het koninklijk besluit van den 5den maart 1832 publiek, houdende de bepaling der middelen tot uitvoering van de wet van den 14den dec. 1831, alsmede bepalingen omtrent het intrekken der schatkist-billetten over 1832, reeds bij de wet van den 22sten november 1830 daargesteld, en zulks bij loting, aanvangende met de maand maart.

Dien ten gevolge zal, in de tegenwoordige maand maart en voorts op den eersten maandag van elke volgende maand, ten overstaan van twee leden der algemeene rekenkamer en onder directie van den directeur der nederlandsche lotery, in het openbaar plaats hebben, de uitloting van een kapitaal van 80,000 guldens obligatien, rentende 5 ten honderd, daargesteld volgens art. 12 der wet van den 22sten nov. 1830.

— Men verzekert dat graaf *Orloff* zich weldra van 's Hage naar Londen begeven zal, voorzien van de verklaring, dat men dezerzijds, *behoudens eenige wijzigingen*, gereed is de 24 artikulen *aan te nemen.* Volgens mededeeling is verbeterd [illegible] wijzigingen worden gevonden [illegible] geene vrije vaart voor vreemdelingen tusschen de Schelde en den Rhijn; geen vervolg van een ijzeren spoorweg of kanaal over ons grondgebied; kapitalisatie van het deel van België in de schuld; gelijk aandeel van weerskanten in de lasten en lasten van het sindicaat, enz., en het niet ontnimen van de citadel van Antwerpen, dan nadat het verdrag zal zijn ten uitvoer gelegd.

— Eergisteren avond is in 's Hage aangekomen de russische veldjager *Nolitsky*, als courrier met depeches voor graaf *Orloff*, den 19den februarij uit Petersburg afgereisd en den 1sten dezer te Berlijn gekomen. Men verzekert, dat deze depeches van zeer belangrijken inhoud zijn.

— Men leest in den *Zwaluwschen Courant* het volgende:

Men spreekt in Belgie van de komst van een buitengewonen gezant, die zich [illegible] zou begeven, naar den Haag en Londen, om de Belgisch-Nederlandsche zaak te vereffenen. Men noemt voor deze zending den baron *Willem van Humboldt*, broeder van den beroemden reiziger, die reeds minister van Pruissen te Londen geweest is.

— Uit München meldt men van den 26. Febr., dat kwaadwilligen alles aanwenden, om Rhijn-Beijeren in oproer te brengen. Er waren van Würtsburg twee batterijen artillerie naar Tweebruggen gezonden; en het 5de regiment infanterie zal ook naar den Rhijn-Kreitz trekken.

— De *Gazette de Mannheim* deelt het volgende mede: « De pogingen van de *Duitsche Tribune* (een revolutionnair blad) beginnen vruchten te dragen. Een ongelukje, die geloof verdient, en van Landau gekomen, alwaar dat dagblad wordt uitgegeven, verhaalt dat men aldaar een vrijheidsboom heeft geplant, rondom welken men de *carmagnole* heeft gedanst, en dat men eene kroon op den kop van eenen hond heeft geplaatst, welke daarna werd dood geslagen. Er zouden meerdere ongeregeldheden gevolgd zijn, doch de komst van een detachement beijersche troepen heeft dezelve belet; de vrijheidsboom werd omgehouwen. — Dergelijke tooneelen hebben ook te Tweebruggen en te Pirmasens plaats gehad.

— Het engelsch dagblad *The Sun* kondigt aan, dat de fransche ingenieur *Brunet*, bekend door zijn grootsch ontwerp om eenen weg onder den Theems te maken, de hoop geheel opgegeven heeft hetzelve te kunnen tot stand brengen. De ijverzucht der engelsche ingenieurs, zegt men, heeft weten te bewerken dat bij vergeefsche aanzoeken bij het bestuur van openbare werken gedaan heeft, tot het verkrijgen eener som van 240,000 ponden sterling (ongeveer 2,880,000 guldens) welke tot het voltooijen dezer groetsche onderneming benoodigd waren.

Een ander engelsch dagblad spreekt van het aanstaand huwelijk van den hertog *van Wellington*, met de dochter van den hertog, die grooten invloed in het parlement heeft en tot de oppositie partij behoort. De aanstaande hertogin was veertig jaren oud.

— Brieven van Terceira te Plijmouth den 2den dezer ontvangen, hielden de komst in van de expeditie van dom *Pedro* op dit eiland, den 18den februarij, acht dagen na de afvaart van Belle-Isle.

— De jongst ontvangen Surinaamsche dagbladen houden, dat de heer *E. Th van Heeckeren*, oudste lid van den hoogen raad, na het overlijden van den heer gouverneur *Cantzlaar*, het opperbestuur der kolonie aanvaard heeft, in afwachting van Zr. Ms. nadere beschikkingen.

's GRAVENHAGE, den 6den Maart.

Bij besluit van 20 Februarij heeft Z. M. weder last gegeven tot het aanschaffen van een zeker getal geschikte trek- en rijpaarden, voor de dienst der artillerie en pontontrein.

Morgen zullen bij de Tweede kamer der Staten-Generaal de beraadslagingen plaats hebben over het voorstel der heeren *van Sijtzama* en *van Dam van Isselt*, zoodanig als het thans gewijzigd is. De [illegible] stellen, houdende accijnsen op turf en steenkolen zijn door de afdeelingen onderzocht. Onderscheidene leden hebben zich tegen alle belasting op het eerste verklaard, en voorts zijn er nog veelvuldige bedenkingen ingebragt tegen het bedrag en de wijze van heffing van den accijns, de te verleenen vrijdommen of afschrijvingen daarvan, de verhouding van den accijns met dien op de steenkolen, en het verband hetwelk tusschen beide bestaat, dat geene opheffing der accijns-wetten ten deze toestand de mindzakelijkheid om reeds tot nieuwe middelen, tot stijving van 's lands schatkist, de toevlugt te nemen, de classificatie van de turfsoorten [illegible] der eerste afdeeling, en de heeren *van Alphen*, *Rochussen* [illegible] aan, nadere bezwaren tegen de voorslagen in staat te kunnen gegeven, welke hen doet besluiten de wet niet te zullen aannemen, behalve het voorlaatste lid, dat een offer van zijn gevoelen voor de hooge noodzakelijkheid meende te moeten brengen.

Ten aanzien van den steenkolen-accijns heeft men gevraagd, of er geene binnenlandsche steenkolenmijnen bestaan, in welk geval de buitenlandsche kolen hooger konden worden belast, hetgeen te gelijk, tot aanmoediging van het inlandsch product, den turf, strekken zoude. Andere leden zijden de met invoering van den accijns voor, als zijnde meer de belangen der rijken gegoeden, die groot gebruik maakten van deze brandstof, hetgeen niet door den turf zou kunnen worden verwisseld. Ook op dien accijns zijn talrijke bedenkingen geopperd.

Omtrent beide wetten heeft men ook gewenscht te kennen, de fabrijken, waaraan vrijdom of afschrijving van accijns zou worden toegestaan, die men in de wet wenschte vermeld te zien; terwijl daarvan jaarlijks aan de Staten-Generaal verslag moest worden gedaan.

Men is ten deze de antwoorden der regering wachtende. Deze zijn reeds zijn ingekomen op het ontwerp van wet houdende een accijns op de zeep, in welke zij nog eenige weinige veranderingen heeft gebragt. Zij heeft breedvoerig de gemaakte bedenkingen wederlegd en de bezwaren van de zeepzieders bestreden. De tijd van de invoering der wet wordt thans bepaald op 1 april aanstaande. In een nieuw artikel wordt voorgesteld, den koning de magt te behouden, om, op daartoe te doene verzoeken, aan de zeepmakers en zeepzieders te vergunnen niet alleen om kwade of bedorven zeep, waarvoor zij in rekening zijn aangeslagen, te laten [illegible] maar ook om door hen uitgeslagen zeep, welke bedorven [illegible] ten zelfden einde wederom in te slaan, en laatstgemelde [illegible] ning, zonder betaling van accijns, wederom uit te slaan, en [illegible] en ander onder zoodanige maatregelen van zekerheid, als ter voorkoming van misbruiken door Z. M. noodig zullen worden geoordeeld. Men verwacht weldra de openbare behandeling van dit ontwerp

BELGIE.

BRUSSEL, den 6den Maart.

De kamer der afgevaardigden heeft, in hare zitting van heden, het rapport der centrale sectie aangehoord over een voorstel der heer gouverneur betrekkelijk de barrières. De rapporteur, de heer *Cloes*, deed twee belangrijke wijzigingen aan, die het nieuw ontwerp in de wetgeving op dit stuk zoude invoeren. Tot heden toe was de opbrengst uitsluitend aan het onderhoud der wegen bestemd, terwijl het nieuw ontwerp zou dezelve in de schatkist storten. Het tweede punt is de onderscheiding in wegen van de eerste en tweede klasse, ten gevolge waarvan het land de opbrengst der eerste, de provincien die van de tweede zouden ontvangen. Zulke belangrijke wijzigingen, meende de centrale sectie, behoorden niet dan na een grondig onderzoek aangenomen te worden; men moest te veelvuldige veranderingen in de wetten vermijden. De centrale sectie stelde derhalve voor, tot op den 1sten januarij aanstaande de tegenwoordige wet van het congres te behouden, en dienvolgens de deliberatien over het nieuw ontwerp te adjourneren tot na de behandeling van het budget, de regterlijke en provinciale organisatie. Ten slotte kondigde de rapporteur aan, dat de minister zich met het gevoelen der centrale sectie vereenigd had, behoudens de prerogatif van de regeeringe, wel tot 1 maart 1833 ...

De discussien over deze conclusien der centrale sectie stonden geopend; het eenig artikel betreffende den tijd der prorogatie, werd in den zin des ministers aangenomen; de overige artikelen, benevens een amendement van den heer *d'Hoffschmidt*, gingen achtervolgelijk door. De kamer besloot over het geheel der wet hare stem overmorgen uit te brengen. Morgen zullen, in openbare zitting, de discussien over het budget geopend worden.

— Het hof van assises heeft, in hare zitting van heden, bij verstek, en met toepassing van art. 87 van het strafwetboek ter dood veroordeeld, de heeren *Ch. Antheunis, de Laerne*, advokaat en *Ed. van den Berghen* van Gent, als medepligtig in de zaak van *Gregoire*. De heer *B. Trossaert*, fabrikeur in Gent, is vrijgesproken geworden.

De eerste der veroordeelden bevindt zich tegenwoordig te Rijssel, de tweede, benevens zijne vrienden *Arnest Gregoire* en *de Bast*, te 's Hage.

— De centrale sectie heeft fondsen toegestaan voor een diplomatischen gezant bij den Heiligen Stoel. Men verzekert dat deze post aan den graaf *Ch. Vilain XIIII* zal worden opgedragen.

— De heer *Ignace Quirini*, een jong advokaat van Leuven, is tot lid van de kamer der gedeputeerden gekozen geworden, ter vervanging van den heer *van den Hove*, zijne medeling ... van den Hove en de kolonel *Buzen* ... er 119 opgekomen.

— Het stoffelijk overschot van den generaal *Belliard* zal deze week naar Frankrijk worden vervoerd. Het lijk zal begeleid worden door den heer *Sol*, secretaris der fransche ambassade, en een officier van het fransche leger, op bijzonderen last van den maarschalk *Soult*, met dit doel herwaarts gezonden.

— Den 2den dezer hebben er eenige schermutselingen tusschen de Hollanders en de Belgen, bij de sluis aan den Lillooschen Dam plaats gehad; van wederzijden zijn er eenige gekwetsten geweest.

(*Emancipation.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, den 4den Maart.

Het rapport, gisteren bij de kamer der pairs over het ontwerp van wet, tot afschaffing der viering van den 21sten January, uitgebragt, heeft het bewijs geleverd, dat de beide kamers zich even zeer tot de handhaving der eenmaal aangenomene beginselen verpligt rekenen. De graaf *de Tascher* heeft in naam der commissie verklaard, dat men bij de vorige beraadslaging een te onpartijdig en rijp onderzoek aan deze voordragt gewijd had, om op hetzelve thans te kunnen terug komen. Het eenige middel dan om aan den gerezen strijd een einde te maken, was de geheele verwerping van het voorstel, en hiertoe had de commissie eenstemmig besloten. Een aantal der aanwezige leden drong aan, dat men onmiddellijk tot de stemming zoude overgaan; zoowel de voorstel- als de conclusien der commissie zelve, ondervonden slechts geringe tegenspraak, en deze niet op overtuiging, maar op de noodzakelijkheid gegrond, om de kamer der gedeputeerden en zoo men meende, de geest der natie, niet te kwetsen. Bij hoofdelijke stemming in ontvraag gebragt, werd eindelijk het ontwerp met 78 tegen 56 stemmen verworpen, zoodat thans de viering van den gemelden dag, volgens de wet van 19 January 1816, vooreerst zal in werking blijven.

Het ontwerp van wet, om het huwelijk tusschen schoonbroeders en schoonzusters, behoudens dispensatie, toe te staan, is in dezelfde zitting met eene groote meerderheid aangenomen.

De afgevaardigden hebben zich gisteren met eenige petitien en vervolgens met een ontwerp van wet bezig gehouden, waarbij aan de stad Parijs de bevoegdheid wordt gegeven, om door eene leening van 40 millioenen franken, in hare menigvuldige behoeften te voorzien; dit ontwerp is aangenomen, en de beraadslaging heeft niets belangrijks dan een voorbeeld van vergaande onverschaamdheid opgeleverd. Zeker artikel, dat bepalingen en dergelijke ... bevattende, bepaalde onder anderen, dat voortaan de particulieren even als de openbare rijtuigen bij het inkomen der hoofdstad aan onderzoek zouden onderworpen zijn; toen dit was aangenomen vroeg de heer de *Lameth*, of men althans het koninklijk huis van deze bepaling niet zoude uitzonderen, en dezelfde vond zoo weinig weerklank in de vergadering, dat men zelfs den minister van finantien het regt betwistte, om door afzonderlijke instructien, de moeijelijkheid tot welke eene algemeene toepassing aanleiding zoude geven, voor te komen.

— Volgens de *Temps* is er heden een koerier bij de oostenrijksche ambassade aangekomen, die zeer bepaalde instructien ten dagzien van de italiaansche zaken heeft overgebragt.

— Onder al onze dagbladen, die deze laatste dagen hunne meening te kennen ... over de verschillende Europesche kwestien in zeer ... beslissende woorden te worden uit de rede, overal bewaard een ... in de *Messager*, uitgenomen, waar ze vinden, dat de portugesche zaken en de waarschijnlijke tusschenkomst van Spanje in dezelve, dit vredelievend uitzigt zeer benevelen. » wij verlangen, meer dan eenig ander, zegt hij, dat elke aanleiding tot oorlog vermeden worde; maar wij gaan ons selven in tegen, het publiek met eene hoop te vleijen, veel min verzekeringen te geven die bedriegelijk zouden kunnen zijn. Wel verre dan van een morgenblad (*de Temps*) na te volgen, dat, even als wij, aan de spaansche tusschenkomst in Portugal gehoeft, in het gevolg eener ontscheping van dom *Pedro*, en er bij voegt, Frankrijk noch Engeland kunnen deze tusschenkomst beletten; zij zullen geen oorlog beginnen, herhalen wij veeleer onze innige overtuiging, dat Engeland terstond aan Spanje den oorlog verklaren zal, wanneer deze, gelijk wij voor zeker stellen, zijne troepen tot bijstand van dom *Miguel* afzendt. Zal Frankrijk een lijdelijk aanschouwer dezer worsteling zijn? Wij zijn er onkundig van; maar zijn wel zeker, dat de drie Noordsche mogendheden zich niet wachten zullen er deel aan te nemen, zoo Frankrijk zich er niet mede moeit; hoe groot de aanmoediging ook moge zijn, die zij thans Spanje niet hunne woorden geven.

— Sedert eenige dagen werd in het Odeon een stuk opgevoerd, getiteld *une revolution d'autrefois*, waarin het niet aan zinspelingen op den tegenwoordigen tijd ontbrak. Het ministerie heeft in de voorstelling te verbieden. Zoodanig is het, dat de bladen van het bestuur, zelfs dat, waaraan de eerste minister niet vreemd is, het schadelijke van dit stuk vroeger zoo weinig hebben opgemerkt, dat hetzelve voor twee dagen nog met lof werd vermeld. Dit en en ander geeft aan de oppositie stof tot menige scherpe aanmerking.

— Te Bologna heeft de opperbevelhebber der oostenrijksche armee op den 23sten februarij eene proclamatie uitgevaardigd, bij welke hij de aanstaande komst van een fransch bezettingsleger, niet als zeker, maar echter als mogelijk aankondigt; het doel van deze maatregel moest natuurlijk tot geene aanmoediging van de insurgenten strekken, want de mogendheden hadden eenstemmig besloten, om het oproer en de regeringloosheid in de Romeinsche staten, perk te stellen.

— Brieven uit Italie houden het ... uit de ... ling van het fransche eskader, ... is aangekomen.

(*Journal des Débats.*)

(Uit hoofde van den Zondag geen notering der beurspryzen.)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 6den Maart.

Nadere berigten uit Bazel bevestigen de tijding, dat de groote raad dezer stad op den 22sten febr., na eene beraadslaging van 3 dagen, tot het besluit is gekomen, dat met den 15den maart, uit alle de landelijke gemeenten, waar het geblekken is, dat de meerderheid der stemgeregtigde burgers zich ten ... rende vereeniging met de hoofdstad van het ... heeft, alle ambtenaren zullen worden ... en alle bemoeijingen van het bestuur zullen ophouden. Als beweegreden van dit onverwachtst besluit, gaf men thans de geringe waarschijnlijkheid op, dat het door tusschenkomst van den algemeenen landdag tot eene gewenschte schikking zoude komen; — en het schijnt inderdaad gebleken te zijn, dat de last der afgevaardigden van onderscheidene kantons, zoo zeer uiteen liep, dat men bij de aanstaande beraadslaging op geene meerderheid voor eenig gevoelen konde rekenen. De stad Bazel heeft dus getracht, zich zelve uit den staat van onzekerheid te redden, welke hare bondgenooten niet in tijds hebben doen ophouden.

De poolsche generaal *Behm* heeft van het koninglijk gouverne-

naam van Zaken de order ontvangen het land te ontruimen. Hij is nu naar Altenburg vertrokken, alwaar hij voorzeerst zijn verblijf zal vestigen.

— Het opperhoofd der opstandelingen van Neuchâtel *Resinger*, is naar Ehrenbreitstein vervoerd, alwaar hij gevangen zal blijven.

— In het *Diario di Roma* wordt gemeld dat de schokken van aardbeving, die onlangs de stad Foligno bedreigd hadden, meer en meer heviger werden; het volk verpubbelde in gehoeden naar mate de ramp dreigender werd; de stad was onder bescherming van den heiligen *Eusidius* gesteld en de beeldtenis van *Sainte Angela de Foligno*, den 13den, in statige processie naar de hoofdkerk gebragt, ten einde daar aan de vereering der geloovigen ten toon gesteld te blijven.

— Volgens een brief uit Ancona, onder dagteekening van den 15den februarij, door de *Augsburger Zeitung* medegedeeld, waren den vorigen dag drie fransche oorlogschepen, het linieschip *de Suffren*, en de fregatten *Artemise* en *Victoire*, aldaar voor de haven ten anker gekomen. Na eenige onderhandelingen tusschen den scheeps-kapitein *Gallois*, kommandant van dit eskader, en den pauselijken bevelhebber, liep vervolgens des nachts ten twee uren, het laatstgenoemde fregat de haven binnen, gevolgd door de sloepen der beide andere vaartuigen, met landings-troepen bezet; — des morgens ten vijf uren was de fransche krijgsmagt geheel ontscheept, verzamelde zich dezelve, bezette de hoofdwacht en andere posten, en werd er door de pauselijke troepen de wapenen nedergelegd. Men meende dat er alleen in de bezetting van het kasteel nog eenige zwarigheid werd gemaakt.

— Den 21sten februarij heeft de kardinaal-legaat te Bologna een edict uitgevaardigd, waarbij een tijdelijk crimineel geregtshof over de vier legatien wordt ingesteld; hetzelve zal zamengesteld zijn, voor de helft uit regtsgeleerden, voor de andere helft uit officieren, ingestaan door een advokaat-fiskaal, en een ambts-verdediger voor de besluldigden. Alle misdaden tegen de gekwetste majesteit, alsmede die de openbare rust bedreigen, zullen door dit geregtshof beoordeeld worden. Bij dit edikt worden de straffen bepaald, welke naar evenredigheid der gepleegde misdaad, doch met eene zeer groote ruimte aan den regter overgelaten, zullen moeten gelegd.

HET METALEN KRUIS.

Er is bijna geen onderwerp dat zóó de algemeene aandacht der Nederlandsche militairen tot zich trekt, dan al hetgeen betrekking heeft tot het zinvol onderscheidings-teeken, ingesteld bij zijner Majesteits besluit van den 12den September 1831, n°. 70. Geen wonder; want bijna allen hebben daarop, door hunne diensten, aanspraak verkregen. Het zal daarom evenzeer niet vreemd schijnen, dat de Spectator daaromtrent zich mede niet onverschillig betoonen maag integendeel zich overtuigd houde, dat men gaarne deze zaak in zijne bladen zal behandeld zien. Het is dan ook ons voornemen, om al wat wij te dezen aanzien wetenswaardig kunnen vernemen, van tijd tot tijd mede te deelen. — Na de uitgifte, welke het kruis op den eersten dag des jaars, van wege den Koning aan de beide Prinsen, heeft plaats gehad, mag men veilig verwachten, dat daaraan verder voortgang zal worden gegeven. Hoe dit geschieden zal, blijft altijd nog eenigzins onzeker, dan het spreekt ons uit den aard der zaak voor, dat de uitgifte *gradueel* zal dienen plaats te hebben, naar mate er kruisen in gereedheid zullen zijn. Dit zal de afdoening bespoedigen; want wilde men wachten tot op de vervaardiging van het geheel vereischte getal, dan zouden de ingezondene lijsten of opgaven, om zoo te spreken, niet meer kunnen dienen, welligt op nieuw moeten worden overgewerkt, en de geheele zaak daardoor eene vertraging kunnen ondergaan, welke niet te bepalen of te berekenen zoude zijn. Wij zullen daarover echter ons oordeel opschorten, tot dat wij zullen ervaren, welke maatregelen deswege inderdaad zullen worden genomen, die wij ons zullen haasten onzen lezers dadelijk mede te deelen.

Intusschen kunnen wij niet nalaten, om reeds in eenige *historische beschouwingen* over deze instelling te treden. De meeste onzer toch liepalen zich, in den oorsprong van dit eerteeken, in het hierboven aangehaalde besluit van den 12den September des vorigen jaars, te zoeken. Dit is letterlijk genomen, waare dan het zij ons vergund, den Nederlandschen Militair, en allen die met het kruis versierd zullen worden, opmerkzaam te maken, op een stichtings-brief van onder dagteekening en verheven inhoud, welke kennelijk den grond gelegd heeft tot de instelling van dit hoog geëerd bewijs van aandenken.

Wij bedoelen daarmede 's Konings proclamatie van den 5den October 1830, wegens eene algemeene vrijwillige wapening, welk stuk als een der schoonste sieraden onzer hedendaagsche geschiedenis te beschouwen is, en daarom vooral zoo veel opmerking verdient, omdat nimmer eene oproeping zoo waardig als deze, is beantwoord.

» Gij ziet," zoo sprak 's Lands Vader, » hoe spoedig de beginsels, waardoor eene beklagenswaardige menigte in beweging is gebragt, tot de vreeselijkste jammeren hebben gevoerd. Uwe bedachtzaamheid, uw pligtgevoel, uw opgeklaarde zin voor waarheid en regt, bovenal het geloof aan God, die de wreker der ongeregtigheid is, behoede u om door den stroom te worden medegesleept. De handhaving van die vrijheid, welke in de Verenigde Nederlanden eeuwen lang heeft gebloeid, zou alsdan, welligt voor altijd, onmogelijk, en uw verderf onvermijdelijk zijn.

» Uwe krachten, bewoners dier getrouwe gewesten! worden in deze oogenblikken tot bescherming van uw geboortegrond vereischt. — De toestand van dit Rijk vordert dat eene algemeene wapening te dien einde spoedig tot stand gebragt zij, en dat dezelfde veerkracht, die elders tot vernieling aangewend wordt, hier tot behoud van al wat U dierbaar en heilig is, in het werk worde gesteld. . . . . .

» Welaan! Te wapen, op de dringende bede van Uwen Vorst. Te wapen! voor de zaak van orde en regt. Te wapen, onder eotmoedig en biddend opzien tot den Almagtigen God, die Nederland en Oranje zóo dikwerf uit de grootste gevaren heeft gered."

Op die stem snelde Nederland te wapen, en werd de krijgsmagt van den Staat met eene geestdrift bezield, welke van toen af paal en perk stelde aan den overmoed der Belgische muiters. Dat onze meening, te dezen aanzien, nergens waarlijk gegrond is, kan verder blijken uit den inhoud van art. 5 van het besluit van 11 October 1830, n°. 70, dus zes dagen na de proclamatie uitgevaardigd, waarbij de Koning zijn verlangen betuigde, » om » de vaderlandsliefde en trouw in die oogenblikken betoond, later door een » blijvend bewijs van aandenken te beloonen." Zoo het metalen kruis derhalve eerst in 1831 bepaaldelijk is tot stand gekomen, het is niettemin ook uitvloeisel der merkwaardige gebeurtenissen in 1830 voorgevallen, en een onschatbaar gedenkteeken der Vaderlandsliefde en trouw, door zóo veel Nederlanders, op de roepstem van hunnen Vorst, betoond!

(*Militaire Spectator.*)

WETENSCHAPPELIJKE BERIGTEN.

AARDRIJKSKUNDIGE ONTDEKKINGEN DEZES JAARS 1831.

In het verslag eener, in het laatst van het jaar 1831, gehoudene vergadering der Parijsche maatschappij voor geographische wetenschappen, hebben wij eenige, voor de wetenschappen belangrijke en gedeeltelijk onbekende notitien gevonden, welke wij ter mededeeling in ons blad opnemen.

In deze vergadering is overgelegd geworden eene door den heer *Defterdar* (1) ontworpen en geteekende kaart van den loop der rivier de *Nigen*, welke de eenigste is, die tot nog toe van derzelver omstreken bestaat.

De hoofdzakelijkste ontdekkings-reizen, welke in het afgeloopen jaar ondernomen zijn geworden, zijn:

1°. Die van de gebroeders *Lander*, welke van *Badagres*, aan de kust van *Guinea*, het spoor van *Clapperton* vervolgd en, tot *Bussa*, de stad, alwaar de beroemde *Mungo-Park* het leven verloren heeft, zijn doorgedrongen. Van daar, scheepten zij zich in op de rivier de *Niger* en vervolgden den loop van dezen geheimvollen stroom, tot aan de zee.

2°. Die van den franschen reiziger *Douville*, welke in het jaar 1827 te *Benguela* landde, en die, vier jaren lang, de landen van *Angola*, alsook de talrijke vrije staten aan de westkust van *Congo* (Zuid-Guinea) naar alle zijden tot diep op het vaste land doorkruist heeft. De verste punten tot welke hij doorgedrongen is, waren, in regte lijn 400 van de kust en 200 uren van de grenzen der landen, die men tot nu toe in Europa kende, gelegen. In deze landstreken, die op de meeste kaarten van Afrika eene ledige ruimte beslaan, en die op de oude, met de namen der fabelachtige volkeren *Monoemugi* en *Micoco* gevuld zijn, was *Douville*, aan zich-zelven en aan zijne eigene krachten overgelaten, slechts van weinige slaven, die hij op eigen kosten onderhield, vergezeld. Met deze geringe middelen heeft hij meer gedaan, meer gewerkt, meer nut de wetenschappen aangebragt dan vele, door Engeland prachtig uitgeruste en op ontdekkingen uitgezonden reisgezelschappen. Aan zijnen volharden den moed, die elke zwarigheid wist te overwinnen, en aan de kennis en eigenschappen, welke eenen geleerden reiziger eigen moeten zijn, heeft *Douville*, die zoowel geoloog, aardrijks- als sterrekundige was, de gewigtigste ontdekkingen gedaan, die dagteekening, [illegible] verzameld, heeft hij medegebragt en overgelegd, en daarbij de ligging, der door hem bezochte plaatsen, alsook den loop der bergketens en stroomen, op het naauwkeurigste bepaald. De veranderingen welke de magneet naald in de landen ondergaat, heeft hij insgelijks met zorgvuldigheid waargenomen, en als een getrouw waarheidlievende geschiedschrijver, de zeden, gebruiken en gewoonten der barbaarsche volkeren onder welke hij eenigen tijd verkeerd heeft, der nadenkenswaardige en zeldzame merkwaardige daadzaken kenbaar gemaakt, waarvan nog geen reiziger gewag had gemaakt.

Zoodra men zich van de kust van *Congo* verwijdert, loopt de grond naar de binnenlanden op. De bergen [illegible] Noordoostelijk opwaarts naar een hoofdpunt toe, welks hoogste top 2400 toisen boven de oppervlakte der zee verheven is. Naar mate men dieper in het land komt, vermindert de hitte; zij stijgt aldaar niet hooger dan tot 24 graden *Reaumur*. Vele uitgebrande vuurspuwende bergen, waarvan enkelde nog vlammen uitwerpen, heeft hij waargenomen. In eene kom, welke te midden van groote vulkanische massas gevormd is, bevindt zich de *Quissama-zee*, een meer van ongeveer 50 mijlen in den omtrek; waarschijnlijk is dit de beroemde *Maravi-zee*, welke men op de oude kaarten van Afrika aangeteekend vindt. Het is eene soort van dooden zee die geene teekenen van groeijing of leven aanbiedt, de schadelijke dampen uitwasemt, elk levend wezen het ademhalen moeijelijk maakt, en waarin zich geene visschen bevinden. Deze geheimzinnige zee heeft noch bronnen, noch blijkbaren toevloed of aanvoer van water; doch geeft toch evenwel het aanzijn aan twee stroomen, welke in verschillende rigtingen naar den Oceaan vloeijen en in welker omstreken de *koffij*, het *suikerriet*, de *indigo* en het *verw-hout* welig groeijen. Eene zonderbare plant trekt hier de opmerkzaamheid der natuur-onderzoekers tot zich; zij bestaat uit eenen eenigen, drie duim langen wortel, uit welken drie stengels voortkomen, die elk op zich-zelven verschillende bladeren en bloemen dragen. Het klimaat is, naar de ligging dezer streken gerekend, zeer gematigd; derzelver bewoners echter zijn niet zeer aanlokkend. Zij hebben korte aangezigten, platte neuzen en kleine, doch zeer levendige oogen, groote gespleten monden en dikke lippen (bijzonderlijk de bovenlip), sterk

(1) Deze geleerde, aan wien men de ontdekking van den loop der rivier de Niger verschuldigd is, is in Egypte het slagtoffer der Cholera geworden, en te vroeg aan de wetenschappen ontrukt, waaraan hij bereids zoo vele diensten bewezen had.

vooruitspringende kaken en buitengewoon groote ooren. De vrouwen hebben slappe nederhangende borsten, en dijen van eenen ongemeen grooten omvang. De gedurige ontrouw der vrouwen en de zekere teekenen daarvan, vermeerdert de achting der mannen, die slechts, onder dien schijn van straf, van de minnaars hunner vrouwen eenige belasting vergen. De vrouw moet overigens alle soorten van huis-arbeid verrigten, en zelfs haar lijden man, het voedsel als het warm, ingeven. De veelwijverij bestaat in deze streken overal. De mannelijke kinderen verlaten het vaderlijk huis tot het vierde of vijfde jaar; de meisjes, dan eerst, wanneer zij trouwen; men rekent, dat er op de 10 jongens, 13 à 14 meisjes ter wereld komen. De ouderdom wordt bij manen berekend; bij de geboorte van elk kind wordt een boom geplant, waarop bij iedere nieuwe maan, eene insnede gemaakt wordt. *Douville* welke wel de ze boomregisters gevonden had, heeft er echter weinige opgemerkt, die meer dan 500 zulke insneden vertoonden; waaruit men opmaken kan, dat deze menschen zelden, onder dan 40 jaren worden. De besnijdenis, als ook het brengen van menschen-offers, is bij hen in gebruik, en bijna was *Douville* hiervan een slagtoffer geworden. Na den dood eens negers, verzamelt men zich, om acht dagen lang te dansen, een zwart varken wordt [illegible] offerd, en deze god of goden volgen hem in het graf. De uitgefening der geregtigheid is, zoo als men gemakkelijk begrijpen kan, nog in hare kindschheid. Wanneer de aangeklaagde het hem ten laste gelegde ontkent, dan wordt hij bij eenen waarzegger gebragt, welke hem laadt twee volkomen gelijkvormige bekers aanbiedt, welke beiden met een gelijkluidend sterk gif gevuld zijn, doch waarvan het eene vergiftigd is; het toeval beslist de keuze van den aangeklaagde; slagen rijke geschenken van de bloedverwanten kunnen de priesters omkoopen, om ongelukkigen door een snelwerkend tegengift te redden. De krijgers versieren zich met de tanden der vijanden, welke zij verslagen hebben. Het karakter van deze volkeren, welke slechts eene taal spreken, laat zich door drie woorden, barbaarschheid, onwetendheid en kannibaalwoede, omschrijven. Intusschen treft men onder dezelve enkelde goede, zelfs vernuftige menschen aan.

3°. Ook de reizen van den heer *Lamière Picot*, in het afgeloopen jaar 1831 in Azia ondernomen, zijn opmerkenswaardig, vooral om eene schoone, door hem medegebragte verzameling van Indische oudheden. De heer *Michaux* heeft in dezelfde waerelddeel al die oorden bezocht, waarvan hij in zijne voortreffelijke *geschiedenis der kruistogten* melding heeft gemaakt.

4°. In Amerika heeft de heer *Pachajo* zich bezig gehouden met den loop der *Panama* en *Oraguay* te vervolgen, en de staten der republiek Argentine te bezoeken. De prins van Wurtemberg heeft eene kaart van Louisiana opgenomen, en een der reisgezellen van den kapitein *Parry* is met het naauwkeurig onderzoeken der kusten van Nieuw Brunswijk bezig. De kusten van Patagonie en die van het Vuurland worden door den kapitein *King* verkend, hebbende deze reeds twee zeeën in het binnenste van dit eiland ontdekt.

5°. In Nieuw-Holland heeft men eenen, 400 fransche mijlen uitgestrekten, stroom ontdekt, welke voor stoomschepen bevaarbaar is. De bouwvallen eens tempels, welke doctor *Anderson* aldaar gevonden heeft, en die van Indische bouworden schijnt te zijn, kunnen veel licht over de geschiedenis van Australie verspreiden.

De ondergeteekende, bij besluit van Heeren Burgemeester en Wethouders der stad *'s Hertogenbosch* [illegible] commissie [illegible] onder [illegible] van den heer *A. van Rijckevorsel Hz.*, gevestigde hoofd-commissie eene loterij van nijverheid, kunst en handelvoorwerpen, ten behoeve van de verminkten en van de nagelaten betrekkingen der gesneuvelden in den jongsten strijd, voor het vaderland, behaald, aan te zijn, hebben de eer bij deze ter kennis van de ingezetenen dezer provincie te brengen, dat zij zich als zoodanig hebben geconstitueerd, en volgaarne de taak op zich genomen hebben, van de gezegde hoofd-commissie in hare bemoeijenissen die hulp en medewerking te doen ondervinden, waarop hare edele bedoeling de meeste aanspraak geven kan.

Om hieraan te beantwoorden nemen de ondergeteekende de vrijheid der zelve ingezetenen [illegible] ook deze gelegenheid, tot uitoefening dier deugden welke steeds het kenmerk en sieraad van onzen landaard zijn, niet te laten voorbij gaan; maar integendeel, door eene milde bijdrage de bovenbedoelde loterij te helpen bevorderen, te weten: volgenscheid door de gezegde hoofd-commissie vastgesteld plan dier loterij, dat in zal worden aangenomen.

a. Al het door den fabrikant of handwerksman vervaardigde, benevens alle voorwerpen in handel en winkelnering voorkomende, uitgezonderd levensbehoeften en alle gedrukte onderwerpen.

b. Schilderijen, prenten en boekwerken, mitsgaders platen, zoo los als in lijsten.

c. Kunstvoortbrengselen van de draaijbank als anderzins, en vernuftige handwerken.

d. Alle soorten van goud en zilver, mitsgaders bijouterien en snuisterijen.

Verzoekende de ondergeteekende, voorts de inzending der stukken, welke men ten einde voormelde, gelieven af te staan aan een der ondergeteekenaars te doen toekomen, voor den 15. *dezer loopende maand Maart*, als op welk tijdstip de hoofd-commissie [illegible] aan de gezegde loterij het vereischte gevolg te geven, terwijl alsdan degeene die de ontvangst der stukken berigt, en daarvoor een bewijs zal afgegeven worden.

En daar ook de onderneming ten deze door eenen spoedigen verkoop der loten van de gezegde loterij zal bevorderd worden, hebben de ondergeteekende almede de eer ter kennisse als voor te brengen, dat ter bekoming van deze loten, bij ieder van hen eene lijst ter inteekening omhanden is, en dezelve tegen den daarvoor bepaalden prijs van *f* 5 zullen worden verkrijgbaar gesteld. Hopende daarbij [illegible] dat die ingezetenen buiten deze stad wonachtig, daartoe slechts schriftelijk, met gefrankeerde brieven, bij mach der ondergeteekende dezelve kunnen interesseren, als wanneer voor hen op de bedoelde wijze, de inteekening gelaten, en de overmaking der loten zal bewerkstelligd worden.

Het zal dan de taak welke de ondergeteekende op zich genomen hebben, niet weinig verzachten, mannen, bij de koop door het geluk te begunstigen, verwezenlijkt zien, dat namelijk de ingezetenen dezer provincie volgaarne zullen bijdragen, ook tot de verzorging van hen die in den heiligen strijd voor de handhaving onzer nationale eer, hunne leden verminkt zagen, als ter ondersteuning van de nagelatene betrekkingen dergenen, die op het veld van eer hun leven, voor het dierbaar vaderland, hebben opgeofferd; dit alles voorzegd verwezenlijkt te zien, zal de gerezende [illegible] ondergeteekende de edelmoedigheid van Noord-Brabandsch ingezetenen niet te vergeefs hebben ingeroepen.

's Hertogenbosch, den 2den Maart 1832.

P. J. VERMEULEN, Voorzitter.
P. H. VAN MEURS.
Mr. H. J. VAN SON.
A. VAN GANSCHOT.
J. H. DOCTERS VAN LEEUWEN.
} Leden.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, 6 *Maart* 1832.

Nederlanden, Wrkelijke schuld, 2½ pct.	*f*	40½	à 41¼	40¾
Uitgestelde schuld.		1⅝	à 1	—
Kansbiljetten.		16	à 16¾	16½
Amortisatie Syndicaat, 4½ pct.		69	à 70¼	69¾
Idem. idem., 3½ pct.		54¾	à 55½	55
Oorlogs-lasten 1830. à 5 pct.		85	à 86¼	85¼
Vrijw. geldl. 1831. à 6 pct.		92½	à 93½	93⅛
Nieuwe idem 1832. à 5 pct.		78	à 79¼	98¾
Schatkist-biljetten, 6 pct.		98¾	à 99¼	99
Handel-Maatschappij, 4½ pct.		—	à —	—
Frankrijk, inschr. op 't Grootb. 3 pct.		67¾	à 68¼	68
Rusland, Bij *Hope en Comp*, 5 pct.		88¾	à 89¼	89
Bij dezelfde 1822/29, 5 pct.		91½	à 92	91¾
Spanje, Certific. Amst, 5 pct.		45½	à 46¼	45¾
Dezelfde 3 pct.		29	à 29¼	29⅛
Uitgestelde schuld.		6¼	à 6½	6⅜

---

* * Heden, bevielt voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe F. M. J. L. V. L. N. G. S. T. E. N, geboren Echtgenoote van den *Breda*, Kapitein-adjudant.

7 *Maart* 1832. M. VAN GEEN.

VERKOOPING

ZWARE EIKEN, BEUKEN, ACACIA en MASTEN BOOMEN, te *ZUNDERT*.

De Notaris G. N. W. VAN MENS te *Zundert*, zal, ten verzoeke van Mevrouwe de Weduwe C. BLONDEL, wonende te *Breda*, op Maandag den twaalfden Maart 1832, des voormiddags ten tien uren, op Haar Edele Buitenplaats, in de Moeren onder *Zundert*, publiek verkoopen:

13 Kavels EIKEN BOOMEN,
6 BEUKEN BOOMEN,
1 ACACIA BOOM,
33 MASTEN [illegible]
Ellen,

Aanwijzing te bekomen bij JAN BRUYNS, in de Moeren onder Zundert.

ZEGT HET VOORT.

UIT DE HAND TE KOOP:

Alle soorten van Fijne MASTBOOMEN, Zilveren Iden, benevens FRUITBOOMEN, LAARIKSEN en WIJNMOND, alsmede CHAISWAGEN en KAR. Alles voor zeer civiele prijzen.

Te bevragen bij P. VAN EYL, op *Roozmaar*, bij *Breda*.

J. VOGELZANG, op de oude Langendijk te *Delft*, wijk 3, no. 412, EERSTE WANDELHIJGER VERDELGER in Holland, maakt aan zijne Landgenooten bekend, dat hij uitvinder is van een onfeilbaar middel tot wegtneming van den Wandelaar, hetzelve [illegible] ten, hij heeft al meer dan een honderd Beesten gevangen of gezpiverd, waaronder verscheiden diefachtige gedierten, ook verscheiden zeeschepen en binnenvaartuigen, ik doe dat op een zonderlinge manier, met weinig moeite en het maakt geen stank, ook geen onzindelijkheid of reuk; in twee à drie schoft heb ik het verrigt en men kan dadelijk gebruik van de kamers en zijne leden kan maken, — Diegenen welke er op staan het zelf te bevinden, zende ik het na, en staat er ook voor in, het is aan geen bederf onderhevig al moest het naar de Oost.

Die er gebruik van wil maken gezen en hoeveel slaapplaatsen, dan weet ik het benoodigde. Die van mijn middel willen profiteren verzoek ik de brieven franco

---

* Bij de Uitgevers, dezer zijn te bekomen TWEE UITSTEKENDE FIJNE KUNSTPLATEN voorstellende, de eerste *het gewoonlijk gevaarlijk gevecht van de boot van den Luitenant van Speyk tegen den Antwerpschen oorlogschip wat gedreven door de Belgen overvallen wordt*; de tweede, *het ogenblik waarop de boot, door het in brand steken van het kruid, in de lucht springt*. Deze Platen op groot velijn papier, uitmuntend geteekend door den kunstschilder SCHOTEL te Dordrecht, en keurig op steen gebragt ter drukkerij van DESGUERROIS, kosten ieder *f* 4,50 en op Chineesch papier *f* 5,00.